

Skyld, men jeg taler desuagtet af fuld Overbeviisning Theatrets Sag. Der blev under Behandlingen af den forelagte Theaterlov talt en heel Deel om Theatret. Der blev talt godt, varmt og smukt derfor, navnlig af de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Vilde) og for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall) — ja jeg maa heller ikke glemme, hvad den ærede Folkethingsmand, som er Dvsfører for Finantsudvalget (Fenger), sagde — men jeg kan ikke negte, at der ved Siden deraf blev talt Meget, som efter min Overbeviisning var saa lidt smukt og saa vrangt, som det vel kunde være. Jeg skal ikke her opholde mig hverken ved Opera eller Ballet, skjøndt jeg er overbeviist om, at man vilde tage storlig Feil, hvis man troede, at det kunde betale sig at afflatte begge Dele eller nogen af dem. Det er ikke derved, jeg nærmest skal opholde mig, og jeg veed ikke engang, om Formanden kunde eller vilde tillade mig at gaae ind i den Detail af Spørgsmaalet, hvorved det maaskee kunde komme til at see ud, som om jeg forlod Finantsloven og nærmest tænkte paa en anden foreliggende Lov. Nei, jeg skal holde mig til den egentlige Scene. Naar den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds (B. Christensen) og Mange med ham ikke troe og ikke kunne begribe, at Theatret har den store Betydning for Folkedannelsen, som det har, skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at dansk Skriftprog saa at sige blev skabt af Fyenboen Christen Pedersen, den Gang, Kirke-Tornvæsen fandt Sted hos os; men saa mesterligt Christen Pedersen end førte sin Pen, var han ikke dramatisff Forfatter, og det turde maaskee være en af Grundene til, at han ikke fik den Indflydelse paa Folket, som han ellers vilde have kunnet faae. Samtidig og noget senere havde vi dog dramatiske Forfattere, og jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at blandt vore ypperste Psalmedigtere vare baade Ethen og Hegelund Dramatikere, men naar de ikke kunde udøve den Indflydelse baade paa Litteraturen og paa Scenen, som de ellers vilde have kunnet, laae Skulden vistnok først og fremmest i, at vi

dengang ikke havde et kongeligt Theater. Derfor jeg maatte bede de Herrer om at undersøge Betsjendtgjørelserne fra Begyndelsen af forrige Hundrebaar og endnu under Frederik den 4de angaaende de Skuespil, som skulde gives, vilde de see, at naar man den Gang vilde lokke Folk til Theatret, var man nødt til at søie til: Samtidig vil den stærke Mand vise sig og give Prøver paa sine Kunster. Det var den stærke Mand's Løier, der skulde lokke Folk til Theatret og fylde Theaterkassen eller rettere sagt Theaterentreprenørens Kasse; thi vi havde dengang ikke noget fast Theater; det var den stærke Mand, som skulde gjøre det, og ikke selve Skuespillene. Folk gik da til Sjællebøden, og det kan vel være, at hvis vi slaae det kongelige, det nationale Theater ihjel, vil den Tid hurtigere, end Noget drømmer om, komme igjen, at Folk ikke gaae til Theatret, men til Sjællebøden; da kan den Tid komme igjen, da det er den stærke Mand, der skal gjøre Kunster, hvad han vedblev at gjøre, lige til Holberg fremstod, og Nationaltheatret blev aabnet. Naar Talen nu er om Scenens Betydning, og netop om dens Betydning som national Dannelsesanstalt, vil jeg minde Dem om, at uagtet Christen Pedersen allerede i Begyndelsen af det 16de Hundrebaar havde uddannet vort Skriftprog væsentlig som det nu er, og uagtet der efter Christen Pedersen kom en Mester i at behandle Sproget som Anders Sørensen Bedel, skrev dog Folk i Almindelighed ikke Dansk, men Latin eller Tydsk, og den, som først lærte Folk at skrive Dansk, den, der grundede den danske Litteratur, var Holberg; men hvorledes kunde han grunde den danske Litteratur, hvad ingen af de Andre havde kunnet gjøre for ham? Det var væsentligt, fordi han havde Scenen til sin Forbundskaelle, det var væsentligt, fordi han gennem Scenen lærte Folket, for det Første hvad der er Dansk, og for det Andet, at det danske Sprog er et Sprog, i hvilket Folk kunne udtale baade de høieste og de dybeste Følelser, kunne udtale sig baade i Spøg og i Alvor. Han lærte Folk at faae Agtelse for dette Sprog, og han lærte Folk at læse, thi hvad